

Kapya atu ba Pol hato hadêñ Titi Abô môn

Lom êv Pol vê hêk koladôn (Ap 28), êñ ma thai lôk Titi i ngavithôm Klit lôbôlôbô ba enañ Wapômbên anên Abô Mavi bên hadên thêlô. Vêm ma Pol hanan ek Titi indum ku êñ endeba anên dan lôk etak avaka êtôm malak lôkthô ma hatak Klit ba hi lon buyan. Titi hadum ku êñ denan, ma Pol hato kapya êntêk hadên yani. Hato ek embatho Titi lon esak anên ku lôk nêk auk ek êmbôv nê takatu ba êvôlin dômin hathak abô anên ek nêbônêlêm ma nêk auk esak êvhavin lôk inin ku ma eyabin i esak kêdônwaga abôyan.

Hato kapya êñ hadên 64 AD la.

Pol hêv lamavi

¹ Ya Pol, Wapômbên anên anyô ku ma Yisu Kilisi anên aposel, yahato kapya êntêk. Yisu Kilisi hêv ya ek yanan anên abô bên ma yambatho nê takatu ba bôk habi ban hayô hêk i inin êvhavin lon. Lôk yanêm auk ek neyala abô avanôn atu ba halom avômalô ek nêk êtôm Wapômbên anên lahavin

² *ek nêk nêk malenin esak neja lôkmala atu ba tem nêk êtôm wak nômbên intu sapên. Môn anên ma Wapômbên bôk havak abô yôv nena tem nêk êndên i ba min hatôm esau ami.

³ Alalôanin bulubin Wapômbên bôk hatak waklavôn te yôv ba hatak ku halôk yabahan lôk

* 1:2: Kol 1:27

hanan lôklokwan ek yanan anê Abô Mavi bê
êndên avômalô ek batu Abô Mavi ên êlêm yain.

⁴*Yahato hadên o Titi, yenan okna anôn hathak
alaianin aêvhavin.

Kamik Wapômbên lo alalôanin Bulubin Yisu Kil-
isi inin wapôm lôk labali êmô imbin o.

*Titi endam avaka ek neyabin avômalô êvhavin
lodônlodôn*

⁵Bôk yahatak o hamô Klit ek undum ku takatu
ba hêk denan lôk otak avaka doho anên lomalak
êtôm atu ba bôk yahanan hadên o.

⁶*Otak i êtôm aêntêk. Anyô atu ba abô mi hêk
avômalô malenin ma hamô tinin havin yanavi. Ma
anên nali êvhavin ba avômalô min enan abô hathak
inin malen thanô lôk lenôndôn kôtôn ami.

⁷Nê takatu ba eyabin avômalô êvhavin idum
Wapômbên da anên ku ba intu thêlô abô mi ênjêk
avômalô malenin. Ma min thêlô neson nena thêlô
ma nê bê ek avômalô vi ami, lôk min leninmanin
kethen ami, ma min ninum wain ba molo ami, lôk
min malenin thêlêv ami, ma min netanjan esak
avômalô vi inin valuselen ami.

⁸Mi. Neja avômalô thô lôk leninimbin kobom
atu ba mavi ma nipuk i lon lôk nêmo thêthôn lôk
mathen ma neyabin i mavi.

⁹Ma nebalon abô avanôn bin atu ba bôk êdôn
lon lôklokwan ek nêndôn avômalô esak auk thêthôn
ek nembatho inin êvhavin lon lôk nijik avômalô
lenôndôn kôtôn inin auk lokban thô ek netak.

Nê lenôndôn kôtôn bê anôn êmô Klit

* **1:4:** Lom 1:7; 2Ko 8:23; Gal 2:3 * **1:6:** 1Ti 3:2-7; 2Ti 2:24-26

¹⁰ *Otak avaka anêṅ aêṅ ek neyabinṅ avômalô êvhavinṅ ek niminṅ lonṅ sinṅ ek nê nômbênṅ atu ba ibi lenjôndônṅ sinṅ anêṅ Klit. Thêlô ma nê enanṅ abô mayaliv ba esau avômalô. Nê Isael takatu ba evalonṅ kobom nenṅothe kupik vê ethak êmônṅ ek kobom êṅ.

¹¹ *Nê takêṅ ma onanṅ ek nêmo bônônṅ ba minṅ otak i ek nêndônṅ avômalô ami. Thêlô lenṅhavinṅ valuselenṅ ba intu êdônṅ avômalô hathak auk lokbanṅ ba ibulinṅ nê êvhavinṅ lodônṅlodônṅ ininṅ auk.

¹² Thêlô ininṅ anyô lôkauk te hananṅ hathak thêlôda aêntêk, “Avômalô Klit sapêṅ ma nê abôyanṅ lôk êtôm bok ṅgalewanṅ ba êk ku mi ma eyanṅ nôm hatôm bok iyom.”

¹³ *Abô êṅ ma avanônṅ. Ba intu osanṅ i lôklokwanṅ ek ininṅ êvhavinṅ imbitak mavi

¹⁴ *ma netak Isael ininṅ kukuthinṅ oyanṅ oyanṅ lôk minṅ nesopa nê takatu ba êvôlinṅ dôminṅ hathak abô avanônṅ ininṅ abô majanṅ ami.

¹⁵ Avômalô takatu ba ininṅ kapôlônṅinṅ mabunṅ hêk Wapômbênṅ ma, ma nôm eyanṅ lôk nômkama lôkthô ma mabunṅ aêṅ iyom. Ma donṅtom avômalô takatu ba minṅ êvhavinṅ ami lôk ininṅ kapôlônṅinṅ lelaik ma nômlate minṅ mabunṅ ami. Aêṅ ba ininṅ auk lôk kapôlônṅinṅ lelaik kambom.

¹⁶ *Thêlô enanṅ nena eyala Wapômbênṅ, ma donṅtom ininṅ bôk lo lonṅ hik thô nena êthônṅ yani palinṅ. Thêlô lenṅjôndônṅ kôtônṅ ba minṅ hatôm ninṅdum nômla mavi te ami lôk êtôm nôm ôvathek hêk Wapômbênṅ ma.

* **1:10:** 1Ti 4:7

* **1:11:** 2Ti 3:5-6; 1Pi 5:2

* **1:13:** 2Ti 4:2

* **1:14:** 1Ti 4:7

* **1:16:** 1Jon 1:6; 2:4

2

Ôndôn kobom mavi êndên avômalô êvhavîj lodônlodôn

¹ Oda miñ ôtôm thêlô ami. Ma ôndôn avômalô ek nesopa Wapômbên anên auk thêthôn.

² Ôndôn anyô bonnena ek nipuki lon esak auk mayaliv ma nêmo batôn oyan lôn neyabin i dedaun mavi. Ma iniñ êvhavîj lôn lenîjhavîj avômalô embothon mavi. Ma nimîj lôklokwan esak malain.

³ *Ma aên iyom ma ôndôn avôdôn nena imbiñ ek nêmo mathen êtôm Wapômbên anên lahavîj. Ma miñ nenan abôma esak avômalô vi ami ma miñ netak wain ek eyabin iniñ auk ami. Mi, ôndôn thêlô ek neja auk mavi

⁴ ek nêndôn avi muk ek lenîjimbiñ vênî lôn nali,

⁵ *ma nipuk i lon lôn nêmo mabun, ma nindum iniñ ku neyabin iniñ avômalô mavi lôn nênem lenîjhavîj êndên avômalô ma nedovak vênî iniñ abô vibîj. Idum aên ma tem miñ hatôm anyôla enan abôma esak Wapômbên anên abô ami.

⁶ Ma anyô muk ma oson i lokwan aên iyom ek nipuki lon.

⁷ *Ma oda ôtôm lavônîj mavi esak nômkama sapên ek apenena nêgê ba nesopa vemgwam. Ôndôn avômalô lôn malemdôn esak abô takatu ba halêm anên o kapôlôm.

⁸ *Ma onan abô thêthôn mavi iyom ek avômalô miñ hatôm nêpôm anêm abô anên kambom te ami. Undum aên ek avômalô takatu ba êpôlik hathak

* 2:3: 1Ti 3:11 * 2:5: Ep 5:22 * 2:7: 1Ti 4:12 * 2:8: 1Pi 2:15

anêḡm abô ma tem mama ba miṇ hatôm nenaṇ abô kambom te esak alalô ami.

⁹ *Ma nê takatu ba êmô alaṇsi vibiṇ* ma oson i lokwaṇ ek nêḡm iniṇ alaṇ vibiṇ esak nôḡkama sapêṇ ek nindum thêlô leṇiṇmavi. Ma miṇ nêwê abô viyaṇ ami.

¹⁰ Lôk miṇ neja iniṇ nôḡla vani ami. Mi, nindum nôḡkama sapêṇ thêthôn ek injik thô nena iniṇ ku ma mavi ek iniṇ alaṇsi nêḡmimbiṇ thêlô. Idum aêṇ ma tem alalôaniṇ Wapômbêṇ atu ba hêv alalô bulubiṇ anêṇ abô imbitak lêlêyaṇ mavi êṇjêk avômalô maleniṇ.

Wapômbêṇ anêṇ wapôm hik alalô liṇ ek nasopa anêṇ loṇôndê ek nayabiṇ Kilisi

¹¹ Alalô nasopa kobom mavi takêṇ ek malê nena Wapômbêṇ anêṇ wapôm bôk halêḡm yaiṇ yôv ba hawa bulubiṇ halêḡm ek avômalô sapêṇ nêḡmimbiṇ.

¹² *Ma wapôm êṇ hadôn alalô ek natak kobom avôliṇ dôḡniṇ ek Wapômbêṇ lôk pik anêṇ thethaṇak ma napuki loṇ lôk namô thêthôn ba nasopa Wapômbêṇ anêṇ lahaviṇ êḡndêṇ waklavôn êḡtêk.

¹³ Ma alalô nasopa loṇôndê êṇ ba nanêḡm maleniṇ ek mek mavi atu ba tem êlêḡm. Mek mavi êṇ ma waklavôn atu ba Yisu Kilisi anêṇ deda lôkmaṇgiṇ êlêḡm yaiṇ. Yani ma Anyô Bêṇ Wapômbêṇ, alalôaniṇ bulubiṇ.

¹⁴ *Yani hêv yanida halêḡm ba hama hathak alalô ek nêḡm alalô vê êṇjêk kambom lomaloma lôk

* **2:9:** 1Ti 6:1 * **2:9:** 'Nê takatu ba êmô alaṇsi vibiṇ' ma hathak abô Inglis ma 'slave'. Nôḡgô Epesus 6:5. * **2:12:** 1Jon 2:16

* **2:14:** Kis 19:5; Lo 7:6; Ese 37:23; Gal 1:4; 1Pi 2:9

havôkwiñ alalô ek nambitak yanida anêñ avômalô takatu ba êk lêlê ek nandum ku mavi.

¹⁵*Ba intu onja abô takêntêk anêñ ôdôn sa êndên avômalô êvhaviñ. Lôk oson i lokwan ek nesopa ma avômalô lenjônônôn kôtôn ma osan i. Onan abô takên esak Wapômbên anêñ lôklokwan. Ma min otak anyôla atu ba hoyabin i ek enan nena anêm abô ma nôm oyan ami.

3

Nundum malêla takatu ba mavi

¹*Nunḡwik avômalô iniñ auk liñ esak lonbô ek nedovak gavman lôk iniñ nê bênben ba nesopa iniñ abô. Lôk nêpôpêk i ek nindum ku mavi lomaloma.

²Ma min nenan abô kambom esak anyô vi lôk min nêkôki ami. Mi, netauvin i dedaun ba nêmo yôhônna imbin avômalô sapên.

³*Ek malê nena sêbôk ma alalô thônôthôn hatôm thêlô. Alalô lenjônônôn kôtôn lôk êvhaviñ abôyan ba atak Wapômbên anêñ lonjônôn ma amô thethanak lôk alak lomalama vibiñ. Ma amô lôk lenjidan ba awa auk kambom hathak anyô vi. Alalô apôlik ek i ma thêlô êpôlik ek alalô.

⁴Ma donjom lêk ma Wapômbên, ôpatu ba hêv alalô bulubiñ, hik anêñ kobom mavi lôk anêñ la-haviñ thô hadên alalô.

⁵*Yani hêv alalô bulubiñ hathak yanida anêñ lahiki. Ma min hathak alalôaniñ ku thêthôn ami. Mi, havôkwiñ alalôaniñ kambom ma hadum ba

* **2:15:** 1Ti 4:12
6:9-11; Ep 2:1-2; 5:8

* **3:1:** Lom 13:1-7; 1Pi 2:13-14
* **3:5:** 2Ti 1:9; Hib 10:22

* **3:3:** 1Ko

alalô abitak lukmuk hathak Lovak Mathen ba hêv lôkmala lukmuk hadên alalô.

⁶*Hathak ôpatu ba hêv alalô bulubiñ, Yisu Kilisi, ma Wapômbên hangasô anên Lovak Mathen bên anôn hayô hamô alalô.

⁷Yani habi anên wapôm sam ba halam alalô nena avômalô thêthôn. Ba intu alalô awa athên ek naja lôkmala atu ba tem namô êtôm wak nômbên intu sapên. Ma lêk aêv malenên ek nôm êñ.

⁸Abô takên ma avanôn biñ. Ba intu yalenhavin ombatho i lon lôklokwan ek nesopa abô takên sapên ek vi atu ba bôk êvhavin Wapômbên yôv ma neyabin i ek nindum ku mavi thêthô. Abô takên ma mavi anôn ba tem nêv avômalô lôkthô sa.

⁹*Nômô daim ek auk molo takatu ba avômalô êkôki hathak lôk ekatun Israêl inên limi bôbô inên athên ma abô lôkthango ma ethan i hathak Mose anên balabun. Nôm takên ma nôm oyan ba min hatôm nêv anyôla sa ami.

¹⁰*Anyôla havak avômalô vose hi lodôn lodôn ma onan bôlôn ju êndên ôpên nena etak auk êñ. Ma mi ma otak yani ba nu.

¹¹Alalô ayala nena avômalô anên aên inên auk ma lokban ba idum kambom thêthô. Ba intu inên bôk lo lon takên da hik thêlô thô nena nê idum kambom.

Abô anên dan

¹²*Tem yanêm Altema mena Tikikus la ba êsôk, êñ ma o lôklokwan ek nu Nikopolis ek ôpôm ya.

* **3:6:** Ap 2:17-18 * **3:9:** 2Ti 2:14,16 * **3:10:** Mat 18:15-17

* **3:12:** Ep 6:21-22; Kol 4:7-8

Yenan auk nena tem yana yamô Nikopolis êndên waklavôn beleyen simbak.

¹³ *Sena, anyô lôkauk hathak abô majan, lo Apolo etak môlô ba i buyan, ma noyabin i esak nômkama takatu ba thai mi ek nêmi thai sa.

¹⁴ *Ôndôn alaianiñ avômalô ek nindum ku mavi ni thêthô lôk nêni avômalô vi atu ba êv yak hathak nômkama sa ek iniñ êvhavin injik anôn.

¹⁵ Avômalô takatu ba êmô haviñ ya êv iniñ leñimavi hadên o. Ma nêmi yenan aên êndên nê êvhavin takatu ba leñinhavin yêlô.

Wapômbên anên wapôm êmô imbiñ môlô lôkthô.

* **3:13:** Ap 18:24; 1Ko 3:5-6 * **3:14:** Ep 4:28

Wapômbên Anê Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people
Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a